

Wijsgerige wetenschap en persoonlijke overtuiging. Daaruit bleek dat hij, die voorheen het begrip zedelijkheid centraal stelde: 'Zedelijkheid is de genetische grondslag van de godsdienst'¹⁴, nu de godsdienstigheid fundamenteel achtte. Godsdienst, als relatie met de bovenzinnelijke wereld, kan de zedelijkheid – opgevat als de verhouding van mensen tot elkaar – op een hoger plan brengen.¹⁵

'Ons leven is gelukkig arm aan gebeurlijkheden', schreef N(ie) Westendorp Boerma op 19 september 1912 vanuit de pastorie van Blija aan zijn schoonmoeder mevrouw Swaagman Cremer.¹⁶ Dit beeld van rust en regelmaat werd zes jaren later, bij het overlijden van zijn vrouw, natuurlijk verstoord en de latere vriendschap en het huwelijk met zijn huishoudster herstelde dit niet. Dit huwelijk – waarvan de aankondiging niet weinig verbazing wekte –¹⁷ en betere pensioenvooruitzichten voerden hem naar zijn tweede en tevens laatste gemeente, het Noord-Brabantse Budel, waar hij op 2 november 1931 werd bevestigd door zijn broer Herman Rudolph Boerma, predikant in het Groningse Winsum (1913-1938). Met nog geen honderd zielen was die hervormde gemeente een stuk kleiner dan Blija en mede daardoor waren het in pastoraal opzicht rustige jaren te Budel¹⁸. Die lieten hem de tijd om vanaf 1935 een lectoraat aan het Doopsgezind Seminarium te Amsterdam te vervullen. Zijn wetenschappelijke arbeid floreerde, want hij schreef hier een van zijn hoofdwerken, te weten *Realistische Ethiek*.¹⁹ Dit blijkt eveneens uit het feit, dat hij samen met De Bussy het *Tijdschrift voor Zedekunde* uitgaf, dat later werd herdoopt in *Tijdschrift voor Ethiek*. Tevens werd hij redacteur van de tijdschriften *Mensch en Maatschappij* en *Synthese*.

Westendorp Boerma werd sterk beïnvloed door De Bussy die hem, zoals eveneens uit het 'geestelijk testament' blijkt, de ogen opende voor de empirische realiteiten in de godsdienst en de geschiedenis.²⁰ Mede daaruit wordt Westendorp Boerma's belangstelling voor Engelse en Amerikaanse schrijvers verklaarbaar.²¹ De Bussy, ooit aangeduid als een pionier van de theologische signifi-²² wees hem ook op de betekenis van dit onderdeel van de taalwetenschap: 'het vragen naar de betekenis van een term, een woord, een beeld, zulk materiaal nooit als pasmunt willen aanvaarden, maar er de context van willen weten'.²³

Hoewel niet van doopsgezinde huize werd Westendorp Boerma in 1935 toch aan het Seminarium te Amsterdam benoemd. Het was de bedoeling, dat hij de traditie van De Bussy en diens leerling F.J. de Holl zou voortzetten.²⁴ Vier jaren daarna, op 67-jarige leeftijd, werd hij bovendien nog buitengewoon hoogleraar in de zedekunde en de wijsbegeerte van de godsdienst aan de Universiteit van Amsterdam.

8. W. Duinkerken, *Sinds de reductie in Stad en Lande van Groningen*, I, Groningen 1991, 51.

9. *Biografisch lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse protestantisme*, 5dln., Kampen 1980-2001. Respectievelijk II, 181-185; IV, 450-453; IV, 368-370; IV, 325, vlg.

10. *BL*, v, 423, vlg.; IV, 269.

11. *Het is niet geheel duidelijk bij welke hoogleraar Westendorp Boerma promoveerde, maar gezien de leeropdracht moet dat H.U. Meyboom zijn geweest. Voor Hutcheson, zie o.a.: Frederick Copleston, A. History of Philosophy, V. Hobbes to Hume. London 1959. Hutcheson op 178-184.*

12. Uit: 'Engelsche Verlichting van Francis Bacon tot David Hume'. In: *Philosophia II*, Utrecht 1949, 109. Voor Shaftesbury, *Die Religion in Geschichte und Gegenwart*. (RGG). Tübingen 1962, I, vlg.

13. *BL* v, 104-107 (A.F. de Jong).

14. *Idem*, 105.

15. *Idem*, 106.

16. De brief is een onderdeel van de correspondentie tussen zijn echtgenote Rie Swaagman Cremer met haar moeder.